

برنج خور

جمهوری اسلامی ایران

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره آموزش و پرورش منطقه ۸ تهران

محل مهر یا امضاء مدیر

معاونت پایه چهارم

ش صندلی:	نام واحد آموزشی: دبیرستان نمونه دولتی دانشمند	نوبت امتحانی: نیمسال اول	وقت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	پایه: بیش دانشگاهی	رشته / رشته های: همه رشته ها
سؤال امتحان درس: زبان و ادبیات فارسی	نام دبیر/ دبیران:	سال تحصیلی: ۱۳۹۲ - ۱۳۹۱	تعداد برگ سؤال: سه برگ

بارم	الف) خود آزمایی (۳ نمره)
۲۵	۱- با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید.
۲۵	مکن کـاری که بر پا سنگت آيو جهـان بااين فراخي تنگت آيو
۲۵	چو فردا نامـه خوانان نامه خوانند
۲۵	کس چون تو طريق پاک بازی نگرفت
۲۵	زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت
۲۵	الف) نقش ضمیر «ت» را در واژه ی «شگفت» مشخص کنید.
۲۵	ب) مفهوم کنایی مصرع دوم بیت اول را بنویسید.
۲۵	پ) شاعر در مصرع «با زخم نشان سرفرازی نگرفت» چه ارتباطی میان «زخم و نشان» ایجاد کرده است؟
۲۵	ت) در ابیات بالا یک اضافه استعاری بیابید.
۲۵	۲- بیت «من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بد حالان و خوش حالان شدم» به کدام ویژگی نی اشاره دارد؟
۱۵	۳- منظور از عبارت های مشخص شده در بیت زیر چیست؟
۲۵	هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد
۲۵	۴- بیت «توسنی کردم ندانستم همی / کز کشیدن تنگ تر گردد کمند» بیانگر کدام خصوصیت عشق است؟
۲۵	۵- در بیت زیر مرجع ضمیر «این» چیست؟
۲۵	بگفت او آن من شد زو مکن یاد بگفت این کی کند بیچاره فرهاد
۲۵	۶- بیت «سرود عشق زمرغان بوستان بشنو / جمال یار ز گلبرگ سبز، تابان شد» به کدام مفهوم عرفانی اشاره دارد؟
۱۵	۷- جمله ی مشهور «ان لم یکن لکم دین فکونوا احراراً فی دنیاکم» یعنی چه؟
	ب) درک مطلب (۴ نمره)
۱۵	۱- در بیت «در هر طرف زخیل حوادث کمین گهی ست زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر» شاعر علت به سرعت گذشتن عمر را چه می داند؟
۱۵	۲- مفهوم عبارت «چون هر چه کنم به گمان خواهد بود، این گمان در حق خویش برم، بهتر» چیست؟
۱۵	۳- «از فرط هیجان لگه می دویدم» یعنی چه؟

	۴- باتوجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید.	
	پرستش به مستی است در کیش مهر	برون اند زین جرگه هشیار ها
	به شادی و آسایش و خواب و خور	ندارند کاری دل افـگارها
	فریب جهان را مخور زینهار	که در پای این گل بود خارها
۱۵	الف) به نظر شاعر چه کسانی اهل پرستش خداوند نیستند؟	
۱۵	ب) این بیت حافظ « ناز پرورد تنعم نبرد راه به دوست عاشقی شیوه ی رندان بلا کش باشد» با کدام بیت بالا قرابت معنایی دارد؟	
۱۵	پ) مفهوم مصراع دوم بیت سوم را بنویسید.	
۱۵	۵- در بیت « ز حال قلب جفا دیده ام مپرس، مپرس / چو ابر از غم دلدار اشک ریزان شد» علت گریان بودن قلب چیست؟	
۱۵	۶- در بیت زیر منظور از قسمت مشخص شده چیست؟	
۱۵	حافظ سخن بگوی که بر صفحه ی جهان این نقش ماند از قلمت یادگار عمر	
	معنی لغت (۱ نمره)	
	- معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.	
۱۲۵	الف) چون صندوق بیاورد درزه هایی بیرون گرفت	
۱۲۵	ب) می خواستند حسیضی بایند و خود را در آن افکنند.	
۱۲۵	پ) چهره پرچین و جبین پر آژنگ	
۱۲۵	ت) هم آن که یکایک ز درگاه شاه	
	ب (معنی ومفهوم شعر ونثر (۶ نمره)	
	اشعار وعبارات زیر را به نثر روان بنویسید	
۱۵	۱- پروردگارا مگذار صولت خشم حصار بردباری مرا درهم بشکند.	
۱۵	۲- نشوم یکدل و یکرنگ تو را	تا نسازی دل او از خون رنگ
۱۵	۳- بگفتا گر به سر یابیش خشنود؟	بگفت از گردن این وام افکنم زود
۱۵	۴- شماریت بامن باید گرفت	بدان تا جهان ماند اندر شـگفت
۱۵	۵- آن مرید چون آن سخن بشنید از غیرت ارادت خود قصد رجم آن مرد کرد.	
۱۵	۶- بی عمر زنده ام من و این بس عجب مدار	روز فراق را که نهد در شمار عمر
۱۵	۷- توکی دانی که لیلی چون نکویی است	کزو چشمت همین بر زلف و رویی است
۱۵	۸- هر عصب وفکر، به منبع بی شائبه ی ایمان وصل بود که خوب وید را به عنوان مشیت الهی می پذیرفت.	
۱	۹- بیزارم از وفای تو یک روز و یک زمان	مجموع اگر نشستم و خرسند اگر شدم
۱	۱۰- مگر اشک سیه روزان که سیل حوادث را هدایت می کند، به استحکام پوشالی کاخ جباران به سخره در نمی نگرد؟	
	پ) دانش های ادبی (۴ نمره)	
۱۵	۱- این عبارت بیانگر کدام یک از زمینه های حماسه است؟	
	«جریان یافتن حوادثی که با تجربه ی علمی سازگاری ندارد»	

۱۵

۲-هریک از آثار زیر در حوزه‌ی کدام نوع ادبی است؟

حمزه نامه : هزارو یک شب :

۱

۳-آثار نام برده شده در ستون (الف) مربوط به کدامیک از نویسندگان ستون (ب) می باشد.

الف	ب
لباب الالباب	علی بن عثمان هجویری
اصول فلسفه و روش رئالیسم	محمد عوفی
اسرار التوحید	سید محمد حسین طباطبائی
کشف المحجوب	محمد بن منور

۴-آرایه های تشبیه ، اسلوب معادله ، تلمیح و ایهام را در ابیات زیر بیابید و مشخص کنید: (هر بیت یک آرایه)

الف) محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست

ب) گویند روی سرخ توسعدی که زرد کرد؟ اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم

ج) پیای بکش جام و سرگرم باش بهل گر بگیـرنـد بیـکارها

د) بگفتا دوری از مه نیست در خور بگفت آشفته از مه دور بهتر

۵-با توجه به بیت « به غنچه گوی که از روی خویش پرده فکن که مرغ دل ز فراق رخت پریشان شد»:

۱۵

الف) یک عبارت کنایی بیابید و مفهوم آن را بنویسید.

۱۵

ب) یک تشبیه بیابید و نوع آن را مشخص کنید.

ت) حفظ شعر (۲ نمره)

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۱۲۵

۱- همه غیبی تو بدانی، همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی

۱۵

۲- لب دندان سنایی همه مگر از آتش دوزخ بودش

۱۲۵

۳- دستم نداد قوت رفتن چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم

۱۵

۴- گفتم بزمش مگر در اشتیاق کاندر غمت چو برق

۱۵